

Στο Μέτωπο

Γιώτα Κριλή

Μέρος 27^ο

-Ακούγεται πολύ βίαιος, είπε ο Νικήτας

- Δυστυχώς, οι Νεότουρκοι έχουν τη βία στο πρόγραμμά τους και την χρησιμοποιούν ανελέητα. Από το 1914 εκτουρκίζουν και εκτοπίζουν τον πολυεθνικό πληθυσμό της Οθωμανικής Αυτοκρατορίας. Γι' αυτό δημιούργησαν τ' «Αμελέ ταμπουρού». Γι' αυτό ήρθαμε και εμείς εδώ. Για να προστατεύσουμε τους Μικρασιάτες ώστε να μη γίνουν θύματα γενοκτονίας, όπως οι Αρμένιοι. Ο Νουρεντίν έχει ιδρύσει στη Σμύρνη τον Σύνδεσμο των εφέδρων Τούρκων αξιωματικών και αντάρτικες ομάδες στην επαρχία. Ήταν δήμαρχος της Σμύρνης μέχρι φέτος το Μάρτη. Όμως ανακαλύφθηκαν έγγραφα του με μυστικές διαταγές. Υποκινούσε και χειραγωγούσε τους Τούρκους να εξοντώνουν Έλληνες υποσχόμενος λάφυρα. Κατά συνέπεια οι σύμμαχοι απαίτησαν από την Υψηλή Πύλη να τον ανακαλέσει. Όμως άφησε πίσω του πλήθος οπαδούς.

- Ηλία! Ηλία! Επιτέλους σε βρήκα, φώναξε ο Ανδρέας και στάθηκε μπροστά τους λαχανιασμένος.

- Τι συμβαίνει;

- Πρέπει να μιλήσουμε.

- Βεβαίως! Μίλα ελεύθερα. Απ' εδώ οι φίλοι μου, ο Νικήτας και ο Γιώργης, πολεμιστές του Σκρα. Ήταν στη διμοιρία μου, είπε και του πρόσφερε ένα ποτήρι νερό.

- Έχουμε πρόβλημα με τον Ύπατο Αρμιοστή, τον κύριο Στεργιάδη, είπε ο Ανδρέας πίνοντας μονορούφι το νερό.

- Συμμερίζομαι την κατάσταση.

- Μας μισεί εμάς τους Μικρασιάτες. Μισεί τους ιερείς και τους μητροπολίτες. Προσβάλλει συνέχεια το σεβασμιότατο Χρυσόστομο κι είναι πικραμένος. Δήλωσε ότι: «Ιεροί κανόνες, εθνικοί κανόνες και το Ευαγγέλιον είμαι εγώ». Είναι χειρότερος από τους Τούρκους. Γιατί μας έστειλαν έναν τέτοιο ανισόρροπο άνθρωπο;

- Μα ποιος τον έβαλε σε τέτοια μεγάλη θέση; απόρρησε ο Γιώργης.

- Ο Βενιζέλος, απάντησε ο Ηλίας και συνέχισε. Ο Στεργιάδης δεν αποκλείεται να είναι ανισόρροπος. Όμως στην πατρίδα του την Κρήτη θεωρείται ένας από τους διαπρεπέστερους δικηγόρους. Σπούδασε στην Αθήνα και έζησε αρκετά χρόνια στην Ευρώπη. Πρόσφατα ήταν Γενικός Διοικητής της Ηπείρου, όπου επικρατούσε η κακοδιοίκηση και η ληστεία λόγω της πολιτικής αστάθειας και της Ιταλικής κατοχής. Πήρε αυστηρά μέτρα. Πέτυχε την εξόντωση των λήσταιρων και την εξασφάλιση της τάξης και του νόμου. Απόκτησε φήμη ανθρώπου που διοικεί με σιδερά πυγμή.

Είναι ειδικευμένος και στο ισλαμικό δίκαιο. Εξού και ο διορισμός του εδώ ως Ύπατος Αρμιοστής.

- Μα εμείς εδώ δεν είμαστε ληστές, είπε ο Ανδρέας κουνώντας το κεφάλι του.

- Φαίνεται να μην έχει αντιληφθεί ότι οι Σμυρναίοι είναι ένας πολιτισμένος λαός, συνέχισε ο Ηλίας. Μάλλον θα 'ναι συγχυσμένος. Δυστυχώς, αυτό διαπιστώθηκε πριν ακόμη κατεβεί από το πλοίο που τον έφερε. Οι πρόκριτοι της Σμύρνης και ο Ιεράρχης Χρυσόστομος πήγαν να τον υποδεχτούν. Τους συμπεριφέρθηκε άσχημα. Δήλωσε ότι έφερνε μαζί του έναν βούρδουλα, τον οποίο θα μεταχειριζόταν ανηλεώς και αδιακρίτως ως αποτελεσματικό όργανο καλής διοίκησης. Έμειναν όλοι τους άναυδοι. Νόμισαν ότι δεν άκουσαν καλά και δεν ήξεραν πώς να του απαντήσουν. Τότε σηκώθηκε ο γέρος Σμυρναίος δημοσιογράφος, Μιλτιάδης Σειζάνης, εκδότης της εφημερίδας Αρμονία, κατακόκκινος από την οργή του και του λέει: «Κύριε Αρμιοστά, καλά θα κάμετε να κρεμάσετε τον βούρδουλά σας στον τοίχο. Εκατοντάδες χρόνια περιμέναμε τη σημερινή μέρα. Μη θέλετε να δηλητηριάσετε τη χαρά μας».

- Άπρεπν συμπεριφορά για έναν Ύπατο Αρμιοστή.

- Βεβαίως. Όμως, η συμπεριφορά του επηρεάζεται από την αντίληψη ότι ο διακαής εθνικισμός των Μικρασιτών και οι θριαμβευτικές εθνικές τους γιορτές ενοχλούν τις άλλες εθνότητες. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι είμαστε εδώ υπό τον όρο της καλής διαγωγής και κάτω από το επικριτικό βλέμμα όλων. Πρέπει να είμαστε προσεχτικοί.

- Δεν δικαιολογείται η μεροληψία του Στεργιάδη υπέρ των Τούρκων. Οι πράξεις του είναι εις βάρος των Μικρασιτών και της Ελλάδας. Κάνει τα πάντα για τους ξένους. Μπορεί να 'χει τουρκική καταγωγή, είπε ο Ανδρέας.

- Ανδρέα, όπως γνωρίζεις, ο Στεργιάδης συγκρούεται και με τους στρατιωτικούς. Είναι αντιφατικός. Τα παράπονα όλων φτάνουν συνέχεια στον κύριο Βενιζέλο. Ας ελπίζουμε ότι θα λυθεί το πρόβλημα σύντομα. Λοιπόν, τι θα λέγατε να ξεσκάσουμε λίγο απόψε σε κάνα διασκεδαστικό κέντρο.

- Καλή ιδέα. Θα κλείσω τραπέζι και θα φέρω και την παρέα μου, είπε ο Ανδρέας.

*

Συναντήθηκαν στο «Καφέ Φώτη». Τα «Πολιτάκια» τραγουδούσαν: Aman of, öleceğim, Eleni, (Αμάν, αχ, έρωτα θα πεθάνω, βρε Ελένη) ben aşkımdan öleceğim (Με τον έρωτά σου θα πεθάνω) Ελενάκι, Ελενάκι, συ με πότισες φάρμακι.

Διπλά το 'βαλες, Ελένη, το μαχαίρι και δεν βγαίνει.

Το μαντίλι σου τινάζεις και θαρρώ πως με φωνάζεις.

Ο Νικήτας συγκινήθηκε. Το τραγούδι τού θύμιζε το σταυραδέρφι του τον Αριστείδη και το σεβντά του για την Ελένη.

- Νικήτα, τι συμβαίνει; ρώτησε ο Ηλίας Τσαμάκος.

- Θυμήθηκα τον Αριστείδη, κύριε ανθυπολοχαγέ, είπε και φύσηξε τη μύτη του.

Εκείνη τη στιγμή έφτασε η παρέα του Ανδρέα με την αδερφή του τη Φωτεινή και τις φιλενάδες της. Οι όμορφες κοπέλες απέσπασαν την προσοχή όλων. Ο Ηλίας σύστησε στην παρέα το Νικήτα και το Γιώργη λέγοντας: «Απ' εδώ οι πολεμιστές της μάχης του Σκρα».

- Να πιούμε στην υγεία σας, παλικάρια. Πάντα νικητές! είπαν και σήκωσαν τα ποτήρια. Από ποιο μέρος της Ελλάδος είσατε;

- Από την Αρκαδία.

- ET IN ARCADIA EGO, δήλωσε ένας κύριος.

Ο Νικήτας με το Γιώργη τον κοίταξαν σαστισμένοι.

- Συγγνώμη. Απ' εδώ ο φίλος μου, ο ζωγράφος Γεώργιος Προκοπίου, τους σύστησε, ο Ηλίας Τσαμάκος. Σε παρακαλώ, φίλε μου, εξήγησέ μας τι εννοείς με το ET IN ARCADIA EGO; Τα παιδιά δεν γνωρίζουν λατινικά. Είναι γεωργοί.

- Μετά χαράς! είπε ο κύριος Προκοπίου. Η φράση είναι του διάσημου ζωγράφου Νικόλα Πουσσέν που έζησε τον 17ο αιώνα. Το έργο του Οι ποιμένες της Αρκαδίας έχει την επιγραφή ET IN ARCADIA EGO, που σημαίνει ότι «Κι εγώ ανήκω στην Αρκαδία». Απεικονίζει μια ειδυλλιακή ποιμενική ζωή και έχει συμβάλει στην ενσάρκωση του περίφημου Αρκαδικού Ιδεώδους, το οποίο έχει εμπνεύσει μεταγενέστερους ποιητές, λογοτέχνες, μουσικούς και φιλόσοφους. Νοερά αισθάνομαι ν' ανήκω κι εγώ σ' αυτόν τον παραδεισένιο τόπο. Τιμή μου που σας γνωρίζω, παλικάρια. Επιθυμούσα πάντα να συναντήσω Αρκαδές.

- Σας ευχαριστούμε, κύριε Προκοπίου. Ο κύριος Προκοπίου σήκωσε το ποτήρι του λέγοντας:

- Να πιούμε στην υγεία των Αρκαδών και της Αρκαδίας. ET IN ARCADIA EGO!

ET IN ARCADIA EGO! φώναξαν όλοι μαζί σηκώνοντας τα ποτήρια τους.

Ο Νικήτας με το Γιώργη είχαν εκπλαγεί με την απροσδόκητη τιμή που τους έκαναν.

Μετά το φαγητό, ο Ηλίας Τσαμάκος κάλεσε τους μουσαφίρηδες Αρκαδές να σύρουν το χορό.

- Δεν δικαιολογείται η μεροληψία του Στεργιάδη υπέρ των Τούρκων. Οι πράξεις του είναι εις βάρος των Μικρασιτών και της Ελλάδας. Κάνει τα πάντα για τους ξένους.